

333 tipů
a triků
pro

Milan Lajdar

digitální video

Sbírka nejlepších postupů a řešení

Výběr kamery a příslušenství

Práce se zvukem a osvětlením

Scénáře a různá zaměření filmu

Střih a postprodukční zpracování videa

computer
press®

Milan Lajdar

333 tipů a triků pro digitální video

**Computer Press
Brno
2013**

333 tipů a triků pro digitální video

Milan Lajdar

Obálka: Martin Sodomka

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-251-3746-8

Vydalo nakladatelství Computer Press v Brně roku 2013 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 16 804.

© Albatros Media a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Stručný obsah

Úvod	15
Kamera je základ	21
K čemu je co na kameře	51
Příslušenství ke kameře	69
Zvuk – rovnocenná polovina audiovizuálního díla	77
Světlo a svícení	89
Poznáváme „filmovou řeč“	97
Scénář a filmové žánry	123
Střih videa	165
Domácí archiv a prezentace na veřejnosti	179
Pár slov na závěr	185
Rejstřík	187

Obsah

Úvod	15
Komu je kniha určena	18
Konvence použité v knize	18
Zpětná vazba od čtenářů	19
Errata	19
Kamera je základ	21
1 V čem se kamera liší od fotoaparátu	21
2 Proč jednotlivé statické snímky vnímáme jako pohyblivé	21
3 Jaký je rozdíl mezi filmovou kamerou a videokamerou	23
4 Je filmový pás definitivně odsouzen k zániku?	24
5 Proč se stále i při natáčení videa používají termíny z kinematografie	24
6 Co znamená slovo „audiovizuální“	25
7 Jaká videokamera je pro natáčení nevhodnější	26
8 Je vůbec důležité, jaké má kamera rozměry a hmotnost?	26
9 Je výhodou mít několik přístrojů v jednom?	27
10 Jak poznáme, že kamera dokáže natáčet i náročnější snímky	27
11 Který výrobce videokamer je nejlepší	28
12 Co by na kameře nemělo chybět	29
13 Je výhodné vlastnit všechny žhavé novinky a vychytávky?	30
14 Co to je tzv. záznam s předstihem	31
15 Jaké jsou další technické parametry při výběru kamery	31
16 Jakou kameru používám já	31
17 Co znamená ocenění EISA	32
18 Proč nemůžeme zcela sázet na doporučení prodavačů a některých časopiseckých testů	33
19 Proč je název „videokamera“ chybný	33
20 Jakým způsobem videokamera snímá a zaznamenává obrazový záznam	33
21 Co to je pixel	34
22 Jak máme rozumět výrazu obrazové rozlišení	34
23 Do jaké míry ovlivňuje typ snímače kvalitu nahrávky	34
24 Je lepší mít jednočipovou kameru, nebo raději tříčipovou?	35
25 Je každý záběr z videokamery možný pouze na šířku?	35
26 Co to je klasický formát 4 : 3	35
27 Proč je širokoúhlý formát pro zrak mnohem příjemnější	36

28	Jak se řeší převody různých obrazových formátů	36
29	Proč se tak důkladně zabýváme převodem obrazových formátů	37
30	Jak se řeší různé formáty v konkrétním modelu videokamery	37
31	Co je to pan&scan	37
32	Co znamená výraz letterbox	37
33	Jaká jsou úskalí při natáčení na jiný formát, než je prioritou konkrétní videokamery	38
34	Má širokoúhlé plátno v kině také formát 16 : 9?	38
35	Jak je možné, že při natáčení na klasickou filmovou surovinu je širokoúhlý film stále na standardním filmovém pásu (kinofilmu)	38
36	Postačí běžnému uživateli standardní rozlišení?	39
37	Proč se v následujících otázkách a odpovědích budeme zajímat o televizory	39
38	Jaký je technický princip televizoru	39
39	Je vysoké rozlišení HD (High Definition) opravdu perspektivní?	40
40	Co to je Full HD	41
41	Jaký je rozdíl mezi systémem Full HD 1080/50i a Full HD 1080/50p	41
42	Můžeme točit v maximální kvalitě, i když zatím nevládneme kompletní sérii plnohodnotných přístrojů?	42
43	Co to je formát AVCHD	43
44	Ukládají se digitální data z videokamery i jiným způsobem?	43
45	Jaké jsou další možnosti uložení videozáznamu	43
46	Lze natáčet v různém rozlišení?	44
47	Co rozumíme pod pojmem datový tok	44
48	Na čem je ještě závislá technická kvalita videa	45
49	Podle čeho volíme rozlišení (kvalitu) záznamu	45
50	Jaké záznamové formáty (systémy) rozeznáváme	45
51	Proč jsou stále oblíbené a rozšířené videokazety MiniDV	45
52	Proč ustupují pevné disky HDD, zabudované v těle videokamer	46
53	Obstojí i nadále přímé nahrávání na formát DVD?	46
54	Jsou paměťové karty perspektivním formátem?	47
55	Podle čeho rozlišujeme paměťové karty	47
56	Existuje nějaký osvědčený způsob, jak se v konkrétním sortimentu orientovat?	48
57	Který způsob záznamu je nejlepší	48
58	Lze udělat z nižší kvality videozáznamu prvotřídní HD?	49
59	Jaký je další trend ve vývoji videokamer	49
60	Proč je důležité, abychom při vzájemném propojení přístrojů měli i kvalitní kabely	49
61	Budeme brzy všichni točit ve 3D?	50

K čemu je co na kameře	51
62 Proč je užitečné dokonale znát parametry a možnosti videokamery	51
63 Je možné podle jednoho návodu ovládat kamery různých značek i typů?	51
64 Proč je důležité mít na kameře kvalitní objektiv	52
65 Kam se poděly kamery s výměnnými objektivy	52
66 Proč potřebujeme při natáčení více objektivů	53
67 Co to je tzv. fix fokus	53
68 Co umí navíc širokouhlý objektiv	53
69 K čemu je vhodný teleobjektiv	54
70 Co to je zoom	54
71 Co znamenají základní údaje na objektivu	55
72 Ovlivňuje rozsah objektivu i zvolený formát obrazu?	55
73 Používají se při práci se zoomem pouze obě krajní hodnoty?	55
74 Čím se dá ovlivnit rychlost zoomování	55
75 Proč je dobré zcela ignorovat tzv. digitální zoom	56
76 Co to je clona	56
77 Co znamená pojem clonové číslo	56
78 Jak ovlivňuje clonové číslo kvalitu záběru	56
79 Proč je dobré mít co nejvíce světelný (propustný) objektiv	56
80 K čemu je dobrá manuální clona	57
81 K čemu je potřebné manuální ostření	58
82 Jakým způsobem se nejlépe zaostří	58
83 Co to je hledáček	58
84 Jaké známe druhy hledáček	59
85 Jaké jsou výhody klasického hledáčku	59
86 Co dělat, když nosíme brýle	60
87 Proč je hledáček u profesionálních kamer zpravidla černobílý	60
88 Proč se u většiny novějších videokamer používá LCD obrazovka	60
89 Co se stane, když LCD displej otočíme o 180 stupňů	61
90 Co to je externí monitor	62
91 Chcete vědět o funkcích optických přístrojů mnohem víc?	62
92 Jak číst návody (manuály) k přístrojům	63
93 V čem se liší SP a LP režim	63
94 Co je to tzv. stabilizace obrazu	63
95 Čemu se říká „zebra“	63
96 Na co je užitečný dálkový ovladač u kamery	64
97 Existuje více druhů dálkového ovládání?	64

98	Je výhoda mít dálkové ovládání přímo na páce u stativu?	65
99	Jaká jsou úskalí při používání dálkového ovládání	65
100	Co je nutné při natáčení skutečně ohlídat	66
101	K čemu slouží tzv. časosběrný režim	66
102	Jak používat časosběrný režim	66
103	Proč nás má zajímat, jaké má kamera aktivní vstupy a výstupy	67
104	O čem se v této knížce nedočtete	68

Příslušenství ke kameře **69**

105	Co zahrnujeme pod pojem příslušenství	69
106	K čemu slouží kvalitní stativ	69
107	Je lepší lehký, nebo mohutný a těžký stativ?	70
108	Co to je monopod	70
109	Co to je steadycam	71
110	Liší se stativ na filmování a fotografování?	71
111	Existují i jiné stativy určené pro filmaře?	71
112	Je lepší baterie, nebo akumulátor?	71
113	Jaké rozlišujeme zdroje energie	72
114	Na co si dát pozor	72
115	Jak prodloužit životnost akumulátoru	73
116	Kdy se vyplatí napájet kameru přímo z elektrické zásuvky	73
117	Vyplatí se pořídit kvalitní brašnu na kameru?	74
118	Co je potřebné mít navíc v brašně u kamery	74
119	Co to jsou předsádky a filtry	74
120	Je nutné mít vždy na objektivu sluneční clonu?	75
121	Co to je tzv. čisticí kazeta	76
122	Jak točit ve vodě a pod vodou	76

Zvuk – rovnocenná polovina audiovizuálního díla **77**

123	Proč mikrofon zabudovaný v kameře obvykle nestačí	77
124	Co to je externí mikrofon	77
125	Podle čeho rozeznáváme externí mikrofony	78
126	K čemu je vhodný dynamický mikrofon do ruky	78
127	Co to je tzv. klopák	78
128	K čemu se používá mikrofon na tyči	79
129	K čemu potřebujeme externí mikrofon	79
130	Jaký mikrofon zvolit	80
131	Co je to tzv. mikrofon – zoom	80

132	Na co dát při práci s mikrofonem pozor	80
133	Na co dbát při propojení mikrofonu s kamerou	81
134	Proč patří ke kameře i sluchátka	81
135	Je nutné dbát na úroveň zvukové nahrávky?	82
136	Proč musíme respektovat prostředí, ve kterém natáčíme	82
137	Co to je dodatečné (studiové) nahrávání zvuku	83
138	Jaké jsou základní možnosti zvukového doprovodu	83
139	Co je to výpověď	84
140	Co je to dialog	84
141	Co to je komentář	84
142	Co je to vnitřní monolog	85
143	Co to jsou ruchy	85
144	Co znamená ve filmu ticho	85
145	Co znamená tzv. zvukový přesah	86
146	Co znamená pojem hudební dramaturgie	86
147	Co znamená pojem zvuková stylizace	86
148	Co znamená termín hudební motiv	87
149	Jak vytvořit cizojazyčné verze (mutace) konkrétního snímku	87

Světlo a svícení

89

150	Co rozumíme pod pojmem „světlo“	89
151	„Vidí“ videokamera stejně jako lidský zrak?	89
152	Jaké známe základní druhy světla	89
153	Jaká jsou základní pravidla pro „svícení“	90
154	Co znamená pojem světelný zisk	90
155	Je dobré mít na videokameře přídavné světlo (reflektor)?	91
156	Existují i jiné možnosti svícení?	91
157	Jak se řeší rozdílná barva světla při svícení ze stejného reflektoru za denního a umělého světla	91
158	Co znamená nastavení bílé	91
159	Proč se nastavuje pouze bílá barva	91
160	Jak se vyrovnat s natáčením v interiéru	92
161	Jaké rozeznáváme druhy svícení	93
162	Na co je dobré dbát při natáčení mezi umělým osvětlením	93
163	Co je to tzv. protisvětlo	93
164	Jak se pracuje s funkcí protisvětlo	93
165	Jak si jinak poradit se záběry v protisvětle	94
166	K čemu slouží odrazná deska	94
167	Jak točit relativně kvalitní záběry v noci	95

Poznáváme „filmovou řeč“	97
168 Co znamená pojem „filmová řeč“	97
169 Co je základním stavebním prvkem každého filmu	97
170 Proč je nutné přesně rozlišovat různé druhy záběrů	97
171 Jaké jsou základní druhy (velikosti) záběrů	97
172 Rozlišujeme i další jemnější rozdělení záběrů?	99
173 Jaké jsou další výrazové prostředky filmové řeči	100
174 Musí být kamera vždy v pohybu?	102
175 O čem je kompozice obrazu	102
176 Co rozumíme pod pojmem plochý záběr	102
177 Co rozumíme pod pojmem prostorová kompozice	103
178 Co znamená první, druhý, třetí plán v záběru	104
179 K čemu je dobré přeastření	104
180 Proč se často používá prostřih	104
181 Co znamená termín filmová osa	105
182 Kdy můžeme filmovou osu překročit	106
183 Co je to úhel pohledu kamery	106
184 Co přináší promyšlené střídání záběrů	107
185 Co znamená pojem délka záběru	107
186 Vytváří a proměňuje se nějakým způsobem filmová řeč“?	108
187 Co je to sekvence	108
188 Existuje návod, kolik záběrů a v jaké délce se má použít do jedné sekvence?	108
189 V čem je zásadní rozdíl mezi fotografováním a filmováním	108
190 Jaký je rozdíl mezi pohybem před kamerou a pohybem kamery	109
191 Co znamená tzv. kropení	110
192 Co to je panorama	110
193 Co znamená výraz švenk	111
194 Co je nutné si ještě před zapnutím kamery uvědomit	111
195 Jaký je rozdíl mezi statickou a dynamickou kamerou	111
196 V čem se liší pohyb kamery od skutečné jízdy kamery	112
197 V čem je pohyb (jízda) kamery přínosný	112
198 Jak se pohyb (jízda) kamery provádí	113
199 Lze natáčet za chůze (jízdy) relativně bez rozklepání záběru?	113
200 Je zoom (transfokátor) opravdu nezbytně nutný?	114
201 Jak se liší skutečná jízda kamery od optického nájezdu či odjezdu (zoomování)	114
202 Může zoomování nahradit skutečný nájezd a odjezd kamery?	115
203 Čím se vyznačuje nájezd objektivu	115
204 Čím se vyznačuje odjezd objektivu	115

205	Co je nutné si pohlídat	115
206	Co znamená tzv. obrazový přechod	116
207	Co to je roztmívačka a zatmívačka	116
208	Co to je prolínačka	116
209	Jaké jsou další speciální obrazové efekty	117
210	Co to je filmové vyprávění	117
211	Co znamená pojem „filmový čas“	118
212	Co to je časová zkratka	118
213	Co to je retrospektiva	119
214	Proč práce střiháče též patří mezi umělecké profese	119
215	Co znamená pojem skladba záběrů	119
216	K čemu je nutné střídání záběrů	120
217	Co znamená návaznost záběrů	121
218	Co to je filmová iluze	122
219	Kdy a jak používat symboly	122
	Scénář a filmové žánry	123
220	Co je pro budoucí film (video) nejdůležitější	123
221	Co je tzv. námět	123
222	Co to je scénář	124
223	Jak vypadá synopse (námět)	125
224	Co je to literární scénář	125
225	Jak vypadá bodový scénář	126
226	Jak se píše scénář	126
227	Co to je technický scénář	127
228	Jak vypadá storyboard	127
229	Co je dobré při psaní scénáře respektovat	129
230	Co to jsou filmové žánry	129
231	Jaké rozeznáváme žánry (kategorie) v amatérském filmu	129
232	Jak točit domácí video	130
233	Co je největším nepřítelem rodinných videosnímků	131
234	Co je výhodou rodinných videí	131
235	Jak nejlépe natáčet domácí video	132
236	Jak co nejlépe natáčet rodinné oslavy a sešlosti	133
237	Jak natáčet děti	134
238	Jak natáčet domácí zvířata	134
239	Jak natáčet svatbu	135
240	Jak natáčet porod	136
241	Co to je reportáž	137

242	Jak přistupovat k natáčení reportáže	137
243	Co to je cestopis	138
244	Co to je dokument	139
245	Jak přistupovat k natáčení dokumentárního filmu	139
246	Co to je časoběrná metoda	141
247	Co je důležitou součástí dokumentárních filmů	141
248	Na co si dát při realizaci dokumentárního filmu pozor	141
249	Co to je animovaný film (video)	141
250	Musíme mít i v současné době při realizaci filmu (videa) vždy kameru?	142
251	Jak pracuje videokamera s možností animace	143
252	Jak si animaci usnadnit	143
253	Jaké materiály jsou pro animaci vhodné	144
254	Jaké jsou další možnosti animace	144
255	Co je pro animovaný (kreslený) film důležité	144
256	Co musíme při animaci dodržet	145
257	Co to je kreslený film	145
258	Lze natočit trikový (animovaný, kreslený) film i jinou metodou?	146
259	Co to je videoklip	146
260	Jak nejlépe natočit videoklip	147
261	Co je nutné si předem ujasnit	148
262	Jak natáčet hudební skupinu	148
263	Co to je playback	149
264	Jak snímat živé vystoupení více kamerami současně	150
265	Jaké jsou druhy videoklipů	150
266	Co by u hotového videoklipu nemělo chybět	150
267	Jak se vyrovnat s cizojazyčnými texty	151
268	Co znamenají tzv. autorská práva	151
269	Existují i tzv. problémové videoklipy?	151
270	Co to je experimentální film	151
271	Co to jsou školní filmy	152
272	Co znamená reklama a propagace ve videotvorbě	152
273	Jak přistupovat ke komerční (placené) zakázce	153
274	Čeho moc škodí	153
275	Jak natáčet propagační video	154
276	Jak nejlépe točit z letadla	154
277	Co to je interaktivní video	155
278	Co rozumíme pod pojmem hraný film	155
279	Co je základním předpokladem dobrého hraného filmu	156

280	Jak na to	156
281	Z čeho se skládá filmový štáb	157
282	Jaké jsou další funkce při natáčení zejména hraného filmu	157
283	Jaká jsou doporučení při natáčení hraného filmu	158
284	Jak obstarat herce	158
285	Co je v hraném filmu dovoleno	159
286	Lze konkurovat profesionálním filmům z Hollywoodu?	161
287	Manifest Dogma	162
288	Jaké jsou další praktické rady pro tvůrce	162
289	Proč má mít kameraman skvělou fyzickou kondici	163
290	Proč je nutné si přesně zapisovat, co vlastně točíme	163
291	Proč je dobré vždy mít nějakou časovou rezervu	164

Střih videa

165

292	Co rozumíme pod pojmem „střih videa“	165
293	Co to je software	165
294	Jak se kdysi stříhal filmový pás	165
295	Co znamená termín lineární střih	166
296	Co znamená termín nelineární střih	166
297	Je nutné mít co nejdražší a nejnovější vybavení?	167
298	Stačí pro běžné zpracování videa jednoduchý stříhový program?	167
299	Které stříhové zařízení a stříhový program je nejlepší	168
300	Co to je kodek	168
301	Co to je kompozitní videosignál	168
302	Co to je komponentní videosignál	169
303	Proč se vymýšlel další způsob přenosu videosignálu (HDMI)	169
304	Co je při zpracování videozáznamu důležitější než software	170
305	V čem se liší digitální záznam oproti analogovému	170
306	V čem se liší profesionální střížna od jednoduchého stříhacího zařízení	171
307	Co to je časová osa	171
308	Co předchází přípravě na střih	172
309	Čemu se říká soupiska	172
310	Jak vypadá soupiska	172
311	Co to je časový kód (time code)	173
312	Co znamená pojem frame	174
313	Co znamená termín kompatibilita	174
314	Co znamená tzv. zachytávání videa a jeho ukládání	174
315	Jaký je rozdíl mezi hrubým a jemným střihem	174
316	Co znamená pojem definitivní (konečný) střih	175

317	Proč se blíže a podrobněji nezabýváme stíhovými programy	175
318	Mají být u každého videosnímku titulky?	175
319	Co to je černý („zaváděcí“) pás	175
320	Proč se černé na začátku a na konci stále říká „zaváděcí pás“	176
321	Co znamená pojem postprodukce	176
322	Jak ukládat a zálohovat hotové video	178
323	Jak se vyrovnat se současnou technologickou revolucí	178
	Domácí archiv a prezentace na veřejnosti	179
324	Jak nejlépe uspořádat rodinný archiv	179
325	Jak si zařídit prvotřídní domácí biásek	179
326	Jak realizovat převod starého klasického filmu na digitální formát	180
327	Co je nutné dodržet v rodinném archivu	180
328	Jaké jsou možnosti veřejné prezentace domácího videa	181
329	Jak se vkládá video na internet	181
330	Co to jsou soutěže a přehlídky amatérských filmů	181
331	Existují soutěžní přehlídky i v mezinárodním měřítku?	182
332	Co znamená termín druhá gramotnost	182
333	Jaký bude (dle mého názoru) vývoj kinematografie a videa	183
	Pár slov na závěr	185
	Rejstřík	187

Úvod

Trvalo mnoho desítek let, než se lidstvu podařilo stabilně zachytit a zaznamenat obraz „namalovaný světlem“. Tedy vynalézt první fotografii. Pak trvalo nepoměrně kratší dobu, aby se statické snímky rozhybaly. Film ve svém principu není nic jiného než roz-pohybovaná fotografie. Může za to jistá nedokonalost lidského zraku, že sled statických obrázků v jednotlivých fázích pohybu promítnutých za sebou vnímáme jako plynulý pohyb. Dnes si už svět bez filmu, televize, domácího kina a malých výkonných digitálních kamer do dlaně ani neumíme představit. Původně se sice předpokládalo, že se promítání krátkých černobílých němých filmů stane pouze jednorázovou pouťovou atrakcí pro pár zvědavců. Naštěstí se ale záhy zjistilo, že film může nejen bavit, ale také dokumentovat, povznášet, učit, zaznamenávat události a hlavně konzervovat čas. Černobílý němý film postupně promluvil, obarvil se a stalo se z něho Umění. Filmový průmysl zaznamenal prudký vzestup a celosvětový zájem. Vznikl kult kinohvězd. Mekkou filmu se stal Hollywood, i když vlastní domácí produkci se zabývaly všechny vyspělejší země. Ani bývalé prvorepublikové Československo nezůstalo stranou.

Obrázek 1: Současná videokamera Panasonic zakamuflovaná do „kabátu“ staré filmové kamery. A proč? Pokud jste součástí kolony historických vozidel ze II. světové války, vše musí mít dobový styl

Film je na rozdíl od fotografování především o týmové práci. Scénáristé, herci, kameramani, osvětlovači, zvukaři, režiséři, střihači a rozsáhlé technické zázemí vytvářejí nádhernou továrnu na sny a mnoho oddaných diváků je jim za to vděčných. Objevili se ale také nadšenci, kteří chtěli točit vlastní filmy. Třeba o tom, jak poprvé vyjeli s rodinou

na výlet. Technika na to existovala: od dvacátých let minulého století začala francouzská firma Pathé vyrábět malé kamery na černobílý nezvukový film v rozměru 9,5 mm. Po exponování a následném vyvolání se dal filmový materiál stříhat, znovu lepit do ucelnějšího tvaru a také promítat. Ne sice v kinech, ale například doma na stěnu. O něco později se začalo točit na černobílou němou „osmičku“, tedy na film Standard 8 mm a později na film Super 8 mm dokonce v barvě. Dodatečně se na film mohl „nalepit zvuk“ – tedy zvuková magnetická stopa. Výsledné promítání ozvučeného filmu bylo téměř dokonalé! Víím, o čem píšu, protože jsem tyto dřevní doby zažil na vlastní kůži a pár svých starých osmičkových filmů mám ještě schovaných. Skutečně audiovizuální (tedy obrazová a zvuková) revoluce však nastala teprve s rozvojem televize a zejména videa.

Obrázek 2: Staré, ale kdysi velice ceněné a spolehlivé kamery na 8mm film. Tuzemská kamera z Meopty neměla zabudovaný expozimetr, proto se clona určovala podle citlivosti filmu a tabulky. Kamera Quartz již měla expozimetr i transfokátor (zoom)

Princip videa je zhruba stejný jako u klasického filmu: za jedinou sekundu se na televizních obrazovkách v řádcích vystřídá 25 statických obrázků. Díky nedokonalosti lidského oka s jeho lehce opožděným dozníváním zrakových vjemů v mozku máme dojem, že vnímáme plynulý pohyb. Film začal kamarádit s televizí i s videem a vzájemně se prolínají a podporují. Pouze princip záznamu a jeho opětovného vyvolání je technicky zcela jiný. Magnetický videopásek se před několika lety jevil jako geniální zázrak z jiného světa. Jenže záhy ho zastoupil digitální záznam na DVD, na Blu-ray Disk, na rozmanitá paměťová média apod. Kdysi bylo téměř nemyslitelné, že by se pořízený film dal okamžitě přehrát ve své kompletní podobě (obraz včetně zvuku). Nyní to je nejen možné, ale navíc můžeme díky digitálním efektům s obrazem a zvukem doslova čarovat. Dokonce i doma ve svém pokojíku s počítačem a stříhovým programem. Cena kvalitní techniky je dostupná téměř každému. Slušnější filmařské vybavení už není o statisícových položkách, ale o několika tisícovkách. Film (video) vstoupil do našeho běžného života a má před sebou nádhernou perspektivu. Ne nadarmo se říká, že jeden

názorný obrázek či záběr je mnohem výstižnější než mnoho stran textu. Domácí video se usídlilo nejen na televizních obrazovkách, ale i v mobilech a na internetu. Nastala tzv. demokratizace médií. Nemám rád cizí slova a příliš odborné pojmy, ale ta demokratizace sedí. Kamery a další zařízení je cenově dostupné. To znamená, že film (video) si dnes může v technicky dokonalé kvalitě natočit kdokoliv z nás. Dokonce i tzv. celovečernák pro kina...

Obrázek 3: Studenti se při natáčení učí pracovat se všemi výrazovými prostředky filmu (video). Důležitý je i kvalitně nasnímaný zvukový záznam a dobré osvětlení natáčené scény

Hned ovšem nejásejme. Podle toho to také občas vypadá. Mnoho tzv. domácích biásků není vůbec ke koukání. Chybí jim zejména řemeslo a pár osvědčených filmařských postupů (zejména tzv. filmová řeč). Že netušíte, o čem píšu? Pokud to s filmováním a s realizací vlastních filmů myslíte opravdu vážně, stačí číst dál. Knížka o práci s videokamerou, o filmařském řemesle a o natáčení filmů – videa (krok za krokem mírně po lopatě) je tu právě pro vás. Abychom na názorných příkladech poradili, jak na to, zvolili jsme formu otázek a odpovědí. Je jich rovných 333. Technika a její parametry se mění a vyvíjí téměř nepřetržitě. Princip, jak natočit kvalitní a srozumitelný film, má však své osvědčené postupy, které se jen tak nemění. Ať už držíme v ruce jakoukoliv kameru. Přitom videokamera je nejen báječnou technickou hračkou, ale i prostředníkem k vlastnímu zachycení života kolem nás. Oddaně slouží k zaznamenání událostí a situací, které se už nikdy nebudou opakovat. Při troše zkušeností a dovedností je můžete velice snadno a dobře zachytit, natočit a posléze zpracovat, sestříhat a ozvučit i vy. Knížka, kterou držíte v ruce, by se měla stát vašim kamarádkým průvodcem a pomocníkem ve světě filmových iluzí a audiovizuálních zázraků.

Komu je kniha určena

- Všem majitelům kamer a videokamer bez ohledu na značku, technické možnosti či stáří přístroje. K natočení dobrého snímku není nutná nejnovější a nejdražší technika, ale zejména osvojení si základů filmařského řemesla a tvůrčí přístup.
- Milovníkům filmu a „pohyblivých obrázků“, kteří mají zájem nahlédnout za kulisy a dozvědět se, jak se co natáčí a jak se dělá opravdový film (i když ho v současnosti točíme jinou technologií).
- Tvůrcům a nezávislým umělcům bez ohledu na věk, kteří se rozhodli použít neomezené možnosti audiovizuálního sdělení a chtějí si natočit své vlastní filmy.

Text vychází z autorových praktických zkušeností s natáčením, byť se nevyhneme ani odborným pojmům a technickému přístupu k některým záležitostem. Slibuji však, že se vše pokusím objasnit srozumitelně s jistým nadhledem. Jsem si vědom, že vývoj videotechniky je tak překotný (výrobci a obchodníci se hodně snaží, aby stále měli připravené nějaké novinky, které by zákazníci kupovali), takže se úmyslně vyhnu podrobným technickým parametrům.

Svým způsobem opravdu platí, že většina současných videokamer točí téměř sama. Například nepřetržitý záznam pouličního ruchu či příchozích lidí do supermarketu. Na podobné nudné „filmy“ se ale určitě dívat nechceme. Pokud to s kamerou a s natáčením myslíte vážně, knížka se vám pokusí usnadnit první krůčky.

Konvence použité v knize

Kniha je rozdělena do jednotlivých kapitol, které ji člení tematicky a usnadňují orientaci v souhrnu informací. Díky tomu lze knihu použít buď pro studium, nebo i jako referenční v případě řešení specifických problémů.

U každého z 333 tipů a triků naleznete také jednoduchý symbol, který napoví, zda je rada určena pro začátečníka, pokročilého uživatele, nebo odborníka:

začátečník

pokročilý

znalec

Rada či tip pro začátečníky

Rada či tip pro pokročilé uživatele

Rada či tip pro odborníky

Díky tomu se snadno zorientujete v tom, které tipy jsou určeny právě pro vás, ale můžete se inspirovat i těmi jednoduššími.